

OCENA ZNANJA I KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA NA KURSU POSLOVNOG JEZIKA

Ivana Martinović*

Sažetak: *S obzirom na globalizaciju poslovnog engleskog jezika, kreiranje i implementacija odgovarajućih strategija za predavanje i učenje je ključni faktor za uspeh studenata. Bendžamin Blum je predložio šest hijerarhijskih i kumulativnih nivoa za testiranje različitih nivoa znanja kod studenata. Pregled ovih nivoa mogu da pomognu nastavniku poslovnog engleskog jezika pri kreiranju testova koji treba da izmere željeni nivo savlađivanja određene oblasti. Kreiranje pitanja zasnovanih na Blumovoj taksonomiji može znatno povećati testiranje i ocenjivanje. Cilj ovog rada je da prikaže primenu taksonomije u ocenjivanju na kursu poslovnog engleskog jezika.*

Ključne reči: *Blumova taksonomija, poslona engleski, ciljevi*

Summary: *In view of the increasing business English globalization trend, the development and implementation of appropriate teaching and learning strategies is a critical factor for the success of students. Bloom's taxonomy is a useful tool that can assist the teacher in testing and instructional evaluation. The purpose of this paper is to show the application of the taxonomy specifically in Business English testing.*

Key words: *Bloom's taxonomy, business English, objectives*

Uvod - Blumova taksonomija

Taksonomija je hijerarhijsko rangiranje klasifikacija da bi se opisao nivo poznavanja date oblasti. Blumova taksonomija bila je pokušaj da se ustanovi hijerarhija koja objašnjava faze učenja od najelementarnijih do najkompleksnijih.¹ Blumova taksonomija je okvir za analiziranje i testiranje nivoa postignutog znanja. Taksonomija definiše tri domena: kognitivni domen, afektivni i psihomotorni domen. Ovaj rad će se fokusirati na kognitivni domen. Prema Blumu, kognitivni domen uključuje obrazovne ciljeve povezane sa postizanjem i razvojem znanja i intelekta. Nastavnici koji žele da unaprede svoje testove ili diskusiju na času, otkriće da će sastavljanje njih prema Blumovom modelu učiniti njihov zadatak mnogo jednostavnijim. Takođe će garantovati grupu pitanja na svim kognitivnim nivoima i navesti studente da koriste neophodno kritičko razmišljanje.²

Efektivne tehnike za kognitivne ciljeve pri testiranju

Blum je identifikovao šest nivoa za kognitivne ciljeve koji se odnose na nivoe testiranja. Krenuvši od najnižeg nivoa predavanja ili testiranja ka najvišem red je sledeći:

- Ciljevi znanja,
- Ciljevi razumevanja,
- Ciljevi primenjivanja,
- Ciljevi analiziranja,

---

* Ivana Martinović, nastavnik engleskog jezika, Visoka poslovna škola strukovnih studija, Novi Sad, Srbija

¹ B. Bloom, *Taxonomy of educational objectives. The classifications of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*, McKay, New York, 1956.

² R. J. Kloss, *Toward asking the right questions*, The Clearing House, 61, 1988, 245-248

- Ciljevi objedinjavanja,
- Ciljevi evaluiranja.

Ciljevi znanja

Ciljevi znanja uključuju prisećanje na univerzalije i specifikume, metode i procese ili podsećanje na obrasce ili strukture. Ciljevi znanja prvobitno naglašavaju psihološki proces pamćenja.³ Za ciljeve merenja, prisećanje uključuje više od memorizacije.

Iako je kategorija znanja najniža u taksonomiji, ovo ne znači da nije bitna. Savladavanje kategorije znanja neophodno je za uspešno savladavanje kategorija viših nivoa. Velika većina testova engleskog poslovnog jezika testiraju ciljeve znanja. Neke ključne reči po kojima se obično prepoznaje ovaj nivo su: imenujte, navedite, prepoznajte, ko, šta, kada i gde.

Sledeće pitanje je odličan primer pitanja koje testira ciljeve znanja. Pitanje pretpostavlja da je student naučio karakteristike franšizinga i njegovih različitih formi.

Šta je franšiza? Koji su benefiti za osobu koja daje franšizu, a koji za osobu koja je prima?

Ciljevi razumevanja

Ovi ciljevi predstavljaju najniži nivo shvatanja. Sa razumevanjem pojedinac ne samo da mora da ima znanje već mora i da razume šta on ili ona zna. Razumevanje uključuje prevod i interpretaciju. Materijal za prevod, interpretaciju, ne sme biti isti kao što je bio u instrukcijama, ali mora imati iste karakteristike kada je u pitanju jezik, kompleksnost i sadržaj. Neke od ključnih reči koje upućuju na prevod od jednog okvira apstrakcije na drugi su: dajte primere, ilustrujte, parafrazirajte. Interpretacije mogu biti testirane koristeći sledeće ključne reči: opišite, zaključite, izvedite i objasnite. Naredni primer testira ciljeve razumevanja jer da bi odgovorili tačno na ovo pitanje studenti moraju tačno da znaju opis investicionog bankarstva.⁴

Koje su najveće investicione banke u vašoj zemlji? Opiši i objasni usluge koje one pružaju.

Ciljevi primenjivanja

Primena je upotreba apstrakcija u pojedinačnim i konkretnim situacijama. Apstrakcije mogu biti u formi generalnih ideja, pravila procedura ili opštih metoda. Apstrakcije takođe mogu biti tehnički principi, ideje, teorije, koje moraju biti zapamćene i primenjene.⁵ Težak i kompleksan cilj obrazovanja je da se studenti nauče da primenuju principe i opšta pravila na nove problematične situacije. Drugim rečima, studenti moraju biti u mogućnosti da koriste njihovo znanje u novim konkretnim situacijama. Primena se obično smatra kao pokazatelj da je tema koja se obrađuje uspešno savladana. Pitanja koja pripadaju ciljevima primene mogu biti postavljena direktivama poput: rešite, upotrebite, odlučite, demonstrirajte i izvedite, povežite. Sledi primer pitanja vezanog za ciljeve primenjivanja na kojem bi student trebalo da zna da upotrebi svoje znanje o biznis planovima.

Da krećete sa novom kompanijom, koji proizvod ili uslugu biste ponudili? Odlučite šta biste stavili u biznis plan da ubedite investitore da vam daju novac?

---

³ B. Bloom, *Taxonomy of educational objectives. The classifications of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*, McKay, New York, 1956.

⁴ A. R. Cross, *Licensing and franchising across borders: Theory, management and strategies for the 21st century*, International Business Review, 9(4), 2000, 403-406

⁵ B. Bloom, *Taxonomy of educational objectives. The classifications of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*, McKay, New York, 1956.

Ciljevi analiziranja

Analiza je slom materijala u njegove komponente, osnovne delove i elemente tako da je relativna hijerarhija ideja jasna i da su odnosi između izraženih ideja učinjeni eksplicitnim. Glagoli uglavnom povezani sa ciljevima analize su: analizirajte zašto, podržite, kategorizujte, klasifikujte, i napravite razliku. Naredno pitanje na testu engleskog poslovnog jezika uključuje ciljeve analize, a da bi odgovorio na ovo pitanje student mora da razume finansijske izveštaje i da bude u mogućnosti da analizira njihove karakteristike.

Pogledajte bilanse stanja kompanije za koju radite i kompanije za koju biste želeli da radite? Napravite razlike u njima i analizirajte razloge za njih?

Ciljevi objedinjavanja

Sinteza je sastavljanje delova i elemenata u jednu celinu. To je proces rada sa elementima, delovima, itd. i njihovo kombinovanje na način da konstituišu strukturu koja ranije nije bila tu.⁶ Pod ciljevima sinteze, studenti moraju biti u mogućnosti da sastave delove u celinu. Nastavnik mora biti svestan da svaki student može imati različit tačan odgovor zasnovan na njegovim idejama i iskustvu. Ova kategorija naglašava rešavanje problema, kreativnost i inventivnost. Kreativnost je neophodna za studenta na kursu poslovnog jezika zato što organizacije u kojima rade funkcionišu u konkurentnom okruženju i moraju da razviju kreativne strategije da bi stekle konkurentnu prednost. Izazovni zadaci, poput zadavanja studentima da napišu primer iz prakse, zahtevaju objedinjavanje, promovišu kreativnost i olakšavaju učenje.

Ciljevi sinteze mogu biti ocenjeni pomoću pitanja kao što su: dizajnirajte, kreirajte, konstruišite, razvijte, isplanirajte, komponujte. Na primer, sledeći tip pitanja će zahtevati od studenata da integrišu broj faktora koji su u vezi sa pogodnošću potencijalnih partnera u strateškim udruživanjima. Na osnovu identifikovanih faktora od studenta se očekuje da dizajnira metodologiju ili plan.

Pretpostavite da ste menadžer u srednjem preduzeću. Osmislite plan za izbor strategijskog partnera za predstavljanje proizvoda na novo inostrano tržište.

Ciljevi evaluiranja

Evaluacija se definiše kao donošenje suda o vrednosti određene ideje, dela, rešenja, metoda, materijala. To uključuje upotrebu kriterijuma i standarda da bi ocenili do koje su mere određene partikule tačne, efikasne, ekonomične i zadovoljavajuće. Sud može biti ili kvalitativan ili kvantitativan, a kriterijumi mogu biti definisani od strane studenta ili oni koji su im dati⁷.

U taksonomiji obrazovnih ciljeva, evaluacija je postavljena kao najviša kategorija ciljeva. Ciljevi u ovoj kategoriji zahtevaju neku kompetentnost u svim prethodnim kategorijama. Evaluacija prevazilazi sve prethodne kategorije tako da se od studenta zahteva da primeni nešto što zna, što je analizirao i objedinio, na osnovu nekih kriterijuma. Kriterijumi evaluacije mogu biti zasnovani ili na unutrašnjoj konzistentnosti ili eksternim standardima. Glagoli koji se koriste u ocenjivanju ciljeva evaluacije su: prosudi, kritikuj, izaberi, proceni i podrži činjenicama. Sledi primer pitanja koje ocenjuje evaluiranje kod studenta.

Uporedite dva ili više načina za postavljanje cena. Koja primena je bolja?

Studenti će morati da analiziraju, objedine i ocene razlike između elemenata obe primene i onda da pruže odgovarajuću preporuku. Očigledno, ovaj tipa pitanja zahteva ozbiljno posvećivanje od instruktora. Ne

---

⁶ Isto.

⁷ Isto.

postoji apsolutni pravi odgovor i svaki odgovor mora biti ocenjen na osnovu njegove logike, konzistentnosti i ubedljivosti.

Zaključak

Ocena nivoa stečenog znanja kod studenta je težak zadatak. Nastavnici moraju da ocene nivo znanja koje je potrebno da student stekne na kursu i da konstruišu pitanja za test da bi izmerili nivo stečenog znanja kod studenta. Blumova taksonomija može koristiti u oba slučaja. Blumova taksonomija se može koristiti kao okvir da se odluči željeni nivo znanja. Pored toga, taksonomija olakšava razumevanje kako da se testira nivo uspeha u postizanju ovih nivoa učenja. Pravljenjem testa na osnovu Blumove taksonomije će značajno unaprediti testiranje i ocenjivanje. Nastavnici će biti sugurni da je student stekao veštine neophodne za današnje globalno poslovno tržište.

Literatura

- [1] Bloom, B., (1956) *Taxonomy of educational objectives. The classifications of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*, New York, McKay
- [2] Cross, A. R., (2000) *Licensing and franchising across borders: Theory, management and strategies for the 21st century*, International Business Review, 9(4), 403-406
- [3] Kloss, R. J., (1988) *Toward asking the right questions*, The Clearing House, 61, 245-248
- [4] Shoham, A., (1996) *Marketing-mix standardization, Determinants of export performance*, Journal of Global Marketing, 10(2), 53-73